

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ไขกฎหมาย

ร่างกฎหมายที่ตราไว้ในราชบูรณะ
ชื่อ.....
วันที่.....

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมทรัพยากรน้ำ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นทุนส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ยังจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง"

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกรiver ชลประทานเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นเพื่อปรับเปลี่ยนภาระน้ำด้วยตนเอง เพิ่มศักยภาพและทักษะด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดย "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดความมั่นคงทางน้ำ อาหาร เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นท้องถิ่นและชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้บนความสมดุลด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ไขกฎหมาย

๑. สภาพปัญหาสาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ปัญหาการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ หรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำในทรัพยากรน้ำ สาเหตุ ปัญหาการเกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำหรือระบบน้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ

สาเหตุของปัญหา เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทต่างๆ ที่มีการก่อสร้าง ตาม ชุด ปรับหรือเปลี่ยนสภาพพื้นที่ หรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อแหล่งน้ำ ระบบนิเวศ แหล่งน้ำ และมีผลกระทบกับทรัพยากรน้ำสาธารณะ การขยายตัวของชุมชนเมือง อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ การอุตสาหกรรม และการทำการเกษตร มีการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีการเท ทิ้ง หรีระบายน้ำเสียหรือของเสีย ลงในทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยตรง โดยไม่ผ่านการบำบัด พื้นที่ทำการเกษตรมีการใช้ยาหรือเคมีภัณฑ์หรือวัตถุอันตราย ในทรัพยากรน้ำสาธารณะ อันจะมีผลทำให้เกิดสภาพเป็นพิษ ส่งผลเสียต่อกลุ่มคนภาพน้ำ

ผลกระทบของปัญหา การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ มลพิษทางน้ำมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำ กระทบต่อวงจรชีวิตของสัตว์น้ำส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอันส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของชุมชนเมือง สาเหตุของปัญหาและผลกระทบของปัญหาการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำและมลพิษทางน้ำมีแนวโน้มจะทรีความรุนแรงมากขึ้นตามการขยายตัวดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ

๑.๒ เหตุใดรู้จึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

แหล่งน้ำสาธารณะและทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นของส่วนรวม ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิใช้ประโยชน์ในกิจกรรมหรือในที่ดินของตน การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการดำเนินกิจกรรมตามปกติทั่วไปเพื่อประโยชน์ในที่ดินของตน ที่มีผลกระทบต่อการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ หรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ การเกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำหรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่มีมาตรการห้ามการกระทำหรือลดเว้นการกระทำ เพื่อป้องกันไม่ให้คุณภาพน้ำเสื่อมสภาพ หรือปนเปื้อน มลพิษจะเป็นการกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างโดยย่างหนึ่ง หรือโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งจะต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกชนไม่สามารถทำการกิจกรรมได้

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

(๑) ลดปัญหาการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำและระบบนิเวศแหล่งน้ำ เช่น แหล่งน้ำท่วมทันตื้นเขิน เห้อดแห้ง อันเกิดจากการการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือการดำเนินกิจกรรมตามปกติ ทั่วไป เพื่อประโยชน์ในที่ดินของบุคคลที่มีผลกระทบต่อการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ ที่ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

(๒) ป้องกันและลดปัญหาการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ที่เป็นการล่วงล้ำพื้นที่ทรัพยากรน้ำสาธารณะเพิ่มเติมในอนาคต

๓) ลดปริมาณการระบายน้ำเสียหรือของเสีย ลงในทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยตรงหรือโดยไม่ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานการระบายน้ำทึ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๔) ลดความรุนแรงของภาวะมลพิษในทรัพยากรน้ำสาธารณะ ที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ สัตว์ และพืช ตลอดจนระบบนิเวศแหล่งน้ำ

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

๑) มาตรการที่ไม่ใช่กฎหมาย การจัดกิจกรรมรณรงค์ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำคุคลองแห่งชาติ เป็นต้น การปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการเรียนรู้และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักรถึงความสำคัญในการรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ รณรงค์ให้หน่วยงาน องค์กรต่างๆ มีการบำบัดและขัดสารพิษก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ รณรงค์ให้ช่วยกันลดปริมาณการใช้น้ำ และลดปริมาณขยะในครัวเรือนช่วยกันป้องกันน้ำเน่าเสีย ไม่ทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลหรือสารพิษลงในแหล่งน้ำ หรือท่อระบายน้ำ

ปัจจุบันภาครัฐได้ตระหนักรถึงปัญหาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ จึงได้เข้าไปดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำในรูปแบบต่างๆ เช่น การขุดลอกแหล่งน้ำ การกำจัดน้ำเสียและการควบคุมมลพิษทางน้ำ เป็นต้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ทุกๆ สิ่งในสังคมทั้งคน สัตว์และพืช ฯลฯ มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการดำเนินชีวิตที่ดี มีความหลากหลายทางชีวภาพ ประชาชนมีน้ำใช้อย่างยั่งยืนและทั่วถึง

จากสภาพปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำและความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ เมม่าวภาครัฐได้ตระหนักรถึงปัญหาเหล่านี้และได้พยายามดำเนินการแก้ไขมาโดยตลอด แต่ปรากฏว่า ปัญหาต่างๆ ก็ยังมีอยู่อย่างเดิมและมีแนวโน้มที่ความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพของคุณภาพน้ำที่เสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง การเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ริมแม่น้ำที่เป็นต้องมีกระบวนการจัดการน้ำทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างสอดคล้องและบรรลุน้ำการเพื่อป้องกันการบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะ การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ การป้องกันและการลดการเกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำ โดยอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

๒) มาตรการทางกฎหมาย ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายทั้งสองฉบับ กำหนดมาตรการในการบังคับผู้ประกอบการโรงงานหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำ เป็นการกำหนดมาตรฐานมลพิษจากแหล่งกำเนิดเท่านั้น แต่ยังขาดมาตรการห้ามการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่เกี่ยวกับการทำให้เสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ หรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ เช่น การทำให้แหล่งน้ำท่วมทัน ตื้นเขิน เหือดแห้ง กระทบต่อระบบนิเวศ และมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาแหล่งน้ำ

๓) มติคณะรัฐมนตรี มีการกำหนดมาตรการการอนุรักษ์ คุ้มครอง พื้นฟู พื้นที่ชั่มนำ ให้หน่วยงานราชการต่างๆปฏิบัติตาม แต่ไม่มีผลใช้บังคับกับประชาชน

๓.๒ ต่างประเทศแก่ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

เที่ยบเคียงกันอย่างที่ใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในเรื่องการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ คือกฎหมายของประเทศไทย โดยในประเทศไทย เกาหลีการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ จะออกเป็นกฎหมายในการกำหนดข้อห้าม การกระทำต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้คุณภาพน้ำเสื่อมสภาพหรือปนเปื้อน ที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ แต่กฎหมายของประเทศไทยจะมีเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำโดยการกำหนดการใช้ประโยชน์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอนุรักษ์แหล่งน้ำด้วย แต่จะออกเป็นกฎหมายหลายฉบับ ในแต่ละลุ่มน้ำ ก่อตัวโดยสรุปประเทศไทยใช้มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหา การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ หรือเสื่อมประโยชน์ต่อการใช้น้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ ปัญหาการเกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำหรือระบบนิเวศแหล่งน้ำในทรัพยากรน้ำสาธารณะ ซึ่งมาตรการดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ได้กับของประเทศไทย

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

กรมทรัพยากรน้ำได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ พ.ศ. จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

(๑) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นของการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการออกกฎหมายระหว่างตามมาตรา ๗๙ ในภูมิภาค ภาคตะวันออก ครั้ง จำนวน ๕ ครั้ง (ครั้งละ ๑๒๐ คน) ประกอบด้วย

- ครั้งที่ ๑ พื้นที่ภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒
- ครั้งที่ ๒ พื้นที่ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒
- ครั้งที่ ๓ พื้นที่ภาคตะวันออก จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๒
- ครั้งที่ ๔ พื้นที่ภาคตะวันตก จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๓
- ครั้งที่ ๕ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

(๒) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นและสร้างความรู้ ความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๐๐ คน เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๓

นอกจากนี้ ยังได้นำร่างกฎกระทรวงดังกล่าว ผ่านความเห็นชอบจาก กนช. โดยได้มีการนำเข้าที่ประชุม กนช. และได้มีการตั้งคณะกรรมการฯ พิจารณา โดยในคณะกรรมการ กนช. ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลายหน่วยงาน

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

การกำหนดข้อห้ามตามที่ปรากฏในร่างกฎกระทรวงนี้ใช้หลักการเดียวกับข้อห้ามของกฎหมายคุ้มครองลพิษทางน้ำในหลายๆ ฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กฎหมายโรงพยาบาล กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายการประปา ที่มีมาตรการห้ามการกระทำหรือละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันไม่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมสภาพ หรือเป็นปัจจัยในบางกรณีการกระทำหรือละเว้นการกระทำไม่ได้มีผลทำให้ทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นปัจจัยก่อมาตรฐานคุณภาพน้ำทึ้งตามที่กฎหมายกำหนดแต่จำเป็นต้องใช้มาตรการคุ้มครองเป็นพิเศษ ในการรักษาคุณภาพน้ำการเสื่อมประโยชน์ในแหล่งน้ำสาธารณะนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถใช้มาตรการในกฎกระทรวงมาควบคุมได้

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

๑) ภาระต่อประชาชน ประชาชนถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ และมีหน้าที่หรือภาระตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอยู่แล้ว เนื่องจากกฎหมายตั้งกล่าวกำหนดมาตรการในการบังคับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดลพิษให้ปฏิบัติก่อนกับการควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำ เป็นการกำหนดมาตรฐานลพิษจากแหล่งกำเนิดที่จะสามารถระบายน้ำลงแหล่งน้ำสาธารณะได้ ร่างกฎกระทรวงนี้จะนำมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวมาใช้เป็นมาตรฐานในการควบคุม จึงเป็นมาตรการควบคุมที่เสริมกัน

๒) ภาระต่อหน่วยงานของรัฐ โดยร่างกฎกระทรวงนี้จะบังคับเป็นการทั่วไป หน่วยงานที่ทำหน้าที่ ภารกิจเกี่ยวกับด้านทรัพยากรน้ำ สามารถนำไปใช้เสริมมาตรการที่มีอยู่แล้ว จึงไม่เป็นภาระต่อหน่วยงานของรัฐ

๓) การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กำหนดในร่างกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๖ ได้กำหนดลงโทษให้มีบัญญัติกำหนดโทษอาญา และได้กำหนดให้มีบัญญัติกำหนดโทษอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง (๒)

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

ผู้ที่ได้รับผลกระทบคือผู้ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพียงแต่ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้จะเข้าไปเสริมมาตรการที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้ การจัดการสิ่งปลูกสร้างใดๆ ที่ล่วงล้ำพื้นที่สาธารณะ เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นเพิ่มเติมในอนาคต จึงไม่ต้องมีการเยียวยานៅจากเมื่อนไม่ได้รับผลกระทบ

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ประโยชน์ต่อประเทศ หลักมนุษยธรรมขั้นพื้นฐานการเข้าถึงน้ำสะอาด (ประเทศไทยเป็นภาคีมีอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ต้องปฏิบัติ) ลดภาระด้านสาธารณสุข เนื่องจากหากแหล่งน้ำที่เน่าเสียเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคมาก

ประโยชน์ต่อสังคม ประชาชนมีสุขภาพดี ทัศนียภาพความสวยงามของแหล่งน้ำสามารถใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจหรือจัดกิจกรรมทางน้ำเพื่อความบันเทิง เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำลดการสูญพันธุ์ของสัตว์น้ำบางชนิด

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมทรัพยากรน้ำ

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไรและมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจในการดำเนินการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาเชิงอนุรักษ์แล้วเสร็จ ต้องประสานงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ในการนำหลักเกณฑ์และวิธีการตามร่างกฎกระทรวงนี้ไปใช้เพื่อป้องกันการบุกรุกหรือดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เป็นการทำให้เสื่อมสภาพแหล่งน้ำ และป้องกันการทำให้เกิดผลกระทบทางน้ำ ลงในทรัพยากรน้ำสาธารณะโดยตรงหรือโดยไม่ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานการระบายน้ำทึ้งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ร่างกฎกระทรวงนี้กำหนดให้กลไกสำคัญที่หน่วยงานจะต้องมีการดำเนินการตามกฎหมายให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนมีระยะเวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ การห้ามการกระทำหรือละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันไม่ทำให้เกิดการเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ หรือมลพิษทางน้ำตามร่างกฎกระทรวงนี้ โดยกรมทรัพยากรน้ำประสานงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างกฎกระทรวงนี้ผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรกเป็นจำนวน-บาทอัตรากำลังที่ต้องใช้ - อัตราอัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว - อัตรา อัตรากำลังที่ต้องเพิ่มขึ้น - อัตรา

การดำเนินการและบังคับการให้เป็นไปตามร่างกฎกระทรวงนี้ กรมทรัพยากรน้ำไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ เนื่องจากกรมทรัพยากรน้ำสามารถใช้อัตรากำลังที่มีอยู่แล้วได้ นอกจากนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้

๔. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๔.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ และมลพิษทางน้ำย่อมส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ด้านการท่องเที่ยว หากแหล่งน้ำเน่าเสียจะทำให้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเสียหาย เกิดหัศนียภาพที่ไม่น่าชื่ม ด้านการขนส่งน้ำเน่าเสียจะเป็นการทำลายหัศนียภาพในการขนส่งทางน้ำ และอาจส่งผลให้แหล่งน้ำลำคลองตื้นเขินได้ ด้านต้นทุนในการบำบัดน้ำเสียการที่มีน้ำเสียจำนวนมาก ทำให้ใช้งบประมาณสูงในการบำบัด รวมถึงการนำไปผลิตประปาต้องใช้ต้นทุนค่อนข้างสูง ซึ่งการพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจจะทำได้ยากยิ่งขึ้นหากมีแหล่งน้ำที่เน่าเสีย สกปรก เป็นที่น่ารังเกียจ และไม่มีหน่วยงานใดต้องการมาลงทุนในพื้นที่ที่มีปัญหาด้านมลพิษ และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เช่น หากเป็นโรงงานผลิตอาหาร ก็จะเลือกแหล่งที่ไม่มีปัญหาด้านมลพิษเหล่านี้เพื่อความสะอาดในการผลิต หากมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมตามร่างกฎกระทรวงนี้มาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ก็จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

๔.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาด อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ตามหลักสิทธิมนุษยชน และหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การเสื่อมสภาพของแหล่งน้ำ การบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะ และมลพิษทางน้ำ

๔.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ

แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ แหล่งน้ำและทางน้ำมีสุขภาวะ (River Health Index : RHI) ตามมาตรฐานของสากล และมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันการบุกรุกแหล่งน้ำสาธารณะ ป้องกันและลดการเกิดภาวะมลพิษแก่แหล่งน้ำ หรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือทำให้น้ำมีสภาพเป็นพิษจนน้ำจะเป็นอันตรายต่อแหล่งน้ำ หรือระบบนิเวศแหล่งน้ำ หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ตลอดจนเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำมีหัศนียภาพความสวยงามของแหล่งน้ำสามารถใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจหรือจัดกิจกรรมทางน้ำเพื่อความบันเทิงได้

๔.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ -

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ
การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๕. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต -

๖. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ -

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กำหนดในร่างกฎหมายทบทวนฉบับนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย ทรัพยากรน้ำหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๖ ได้คำนึงถึงหลักการกำหนดโทษทางอาญา และได้กำหนดให้มีบทบัญญัติกำหนดโทษอาญาสำหรับ ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายทบทวนที่ออกตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง (๒) ต้องระวังโทษจำคุก ไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืน ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นลักษณะป้องปรามเพื่อยับยั้งผู้ฝ่าฝืนหรือป้องกันมิให้เกิดการกระทำ ความผิดตามมาตรการดังกล่าว เพราะความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะเป็นความเสียหาย ที่มีลักษณะกระทบเป็นวงกว้างและมีความร้ายแรง จึงมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากมีโทษทางอาญาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกฎหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุลpinิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง -

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ และวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(.....นายภาณุถาวรฤทธิ์.....)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

วัน/เดือน/ปี ที่จัดทำ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มนิติการ กรมทรัพยากรน้ำ
นายนพดล ปุยเกิดทรัพย์
นางวลิตา ชวนชัยัน
นางสาวอรพรรณ ไทรแก้ว
นายสตบงกช เรือนจันทร์
นายอนุสร พรมภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๑๕๔

อีเมล sarabano๖๑๙@dwr.mail.go.th